

NÂNG CAO NHẬN THỨC, TRÁCH NHIỆM CHO CÁN BỘ, CHIẾN SĨ QUÂN ĐỘI THAM GIA THỰC HIỆN CÔNG TÁC TÔN GIÁO

★ ThS HOÀNG NGỌC SƠN

NCS Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

● **Tóm tắt:** Việt Nam là một quốc gia đa tôn giáo (với 43 tổ chức thuộc 16 tôn giáo được cấp phép hoạt động và có tổng số hơn 26 triệu tín đồ). Đồng bào các tôn giáo là một bộ phận trong khối đại đoàn kết toàn dân tộc, có tinh thần yêu nước, gắn bó với dân tộc và chế độ xã hội chủ nghĩa. Đảng ta khẳng định, thực hiện công tác tôn giáo là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị. Trong đó, Quân đội nhân dân Việt Nam có vai trò đặc biệt trong thực hiện công tác tôn giáo của Đảng, nhất là trong đấu tranh với những âm mưu của các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề tôn giáo chống phá sự nghiệp cách mạng. Vì vậy, nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ tham gia thực hiện công tác tôn giáo là vấn đề có ý nghĩa quan trọng và cấp thiết hiện nay.

● **Từ khóa:** cán bộ, chiến sĩ Quân đội; công tác tôn giáo.

Quân đội ta là quân đội kiểu mới, quân đội của dân, do dân và vì dân; thực hiện đồng thời 3 nhiệm vụ là đội quân chiến đấu, đội quân công tác và đội quân lao động sản xuất. Những năm qua, quán triệt quan điểm của Đảng, chỉ thị của Đảng ủy Quân sự Trung ương và Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị, từng đơn vị và cá nhân mỗi cán bộ, chiến sĩ đã nhận thức ngày càng đầy đủ hơn về công tác tôn giáo của Đảng và vai trò, trách nhiệm trong tham gia thực hiện công tác này, nhất là trong đấu tranh với âm mưu, thủ đoạn của các thế lực

thù địch lợi dụng tôn giáo chống phá sự nghiệp cách mạng. Cán bộ, chiến sĩ cơ bản nhận thức đúng về vấn đề tôn giáo, phân biệt rõ các hoạt động tôn giáo thuần túy, với những thủ đoạn lợi dụng tôn giáo để thực hiện mục đích chính trị phản động của các thế lực thù địch. Phân biệt được những hoạt động tôn giáo trong khuôn khổ pháp luật Nhà nước với hoạt động tôn giáo trái pháp luật. Nhờ đó, nhiều đơn vị đã tham gia có hiệu quả công tác đấu tranh chống địch lợi dụng tôn giáo, giữ vững an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội. Bên cạnh đó, các đơn vị quân đội

cũng đã thực hiện tốt chức năng tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương các biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo công tác vận động chức sắc, tín đồ, người có uy tín trong các tôn giáo thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tích cực tham gia hỗ trợ đồng bào các tôn giáo phát triển kinh tế; xóa đói, giảm nghèo; nâng cao dân trí; khám chữa bệnh, phòng chống dịch bệnh; xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư; giúp đỡ đồng bào phòng, chống và khắc phục hậu quả thiên tai, v.v..

Các hình thức tham gia công tác tôn giáo của Quân đội khá phong phú, mang lại hiệu quả thiết thực. Trong đó, nổi bật là việc thực hiện các phong trào: “Hành quân dã ngoại làm công tác dân vận”; giúp đồng bào các tôn giáo phát triển kinh tế hộ gia đình, “Xóa một hộ đói, giảm một hộ nghèo”; “Cảnh sát biển với đồng bào dân tộc, tôn giáo”; “Gắn kết yêu thương, giữa lương và giáo”, v.v.. Cùng với đó, các đơn vị quân đội còn thực hiện tốt công tác quản lý, rèn luyện, giáo dục, bồi dưỡng quân nhân theo các tôn giáo thực hiện nghiêm điều lệnh quản lý bộ đội; tạo điều kiện cho quân nhân theo các tôn giáo phấn đấu tu dưỡng, rèn luyện nâng cao phẩm chất chính trị... Những hoạt động nêu trên đã góp phần tạo sự đồng thuận, niềm tin của các chức sắc, tín đồ và nhân dân theo các tôn giáo vào sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa; củng cố và nâng cao chất lượng hoạt động của hệ thống chính trị cơ sở vùng đồng bào có tôn giáo; tăng cường sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, giữ vững ổn định chính trị ở cơ sở. Đồng thời, làm cho quần chúng nhân dân hiểu rõ và nâng cao tinh thần cảnh giác, chủ động đấu tranh làm thất bại âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề tôn giáo

hòng phá hoại sự nghiệp cách mạng nước ta.

Tuy nhiên, do những nguyên nhân khách quan và chủ quan khác nhau, việc phát huy vai trò của quân đội trong tham gia thực hiện công tác tôn giáo của Đảng còn tồn tại những hạn chế nhất định. Trong đó, nguyên nhân cơ bản dẫn đến hạn chế đó là chất lượng công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ trong thực hiện công tác này còn chưa đáp ứng với yêu cầu nhiệm vụ và thực tiễn sự vận động, biến đổi của tình hình thực tiễn, chưa thường xuyên, thậm chí còn có nhận thức xem nhẹ, hoặc chưa chú trọng đến các nội dung cụ thể. Chính điều này đã dẫn đến còn tình trạng một số cán bộ, chiến sĩ nhận thức chưa đầy đủ, thiếu kiến thức cần thiết về tôn giáo và công tác tôn giáo nên hiệu quả tham gia công tác vận động đồng bào có tôn giáo còn có những hạn chế nhất định; cá biệt còn có biểu hiện mất cảnh giác, cứng nhắc, hoặc giản đơn.

Dự báo trong những năm tới, tình hình tôn giáo trên thế giới và khu vực tiếp tục có những diễn biến phức tạp, các hiện tượng tôn giáo mới xuất hiện và được truyền bá nhanh chóng, nhất là việc ứng dụng công nghệ thông tin để đẩy mạnh việc phát triển tín đồ. Ở trong nước, các thế lực thù địch tiếp tục đẩy mạnh lợi dụng vấn đề tự do tôn giáo để xuyên tạc, chống phá sự nghiệp cách mạng đất nước, tiềm ẩn những yếu tố khó lường, ảnh hưởng đến an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội. Những vấn đề nêu trên đã đặt ra yêu cầu cấp thiết cần tiếp tục đi sâu nghiên cứu để đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ trong thực hiện công tác tôn giáo của Đảng nhằm mang lại hiệu quả cao nhất trong quá trình tham gia thực hiện. Trong điều kiện cụ

thể hiện nay, cần quan tâm thực hiện tốt một số giải pháp là:

Một là, nâng cao năng lực của cấp ủy, người chỉ huy các đơn vị quân đội trong tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ tham gia thực hiện công tác tôn giáo.

Hiệu quả trong thực hiện công tác tuyên truyền giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ trong thực hiện công tác tôn giáo phụ thuộc vào nhiều yếu tố, trong đó, vai trò, năng lực, trình độ của cấp ủy đảng và người chỉ huy đơn vị có vị trí quan trọng. Vai trò của cấp ủy đảng và người chỉ huy thể hiện trong việc quán triệt các chỉ thị, hướng dẫn của cấp trên về công tác tuyên truyền, giáo dục; có nghị quyết lãnh đạo, chỉ đạo và kế hoạch tổ chức thực hiện phù hợp với tình hình thực tế đơn vị và địa bàn.

Các cấp ủy đảng, người chỉ huy đơn vị cần xác định rõ mục đích, yêu cầu lãnh đạo việc thực hiện quan điểm, chính sách đối với tôn giáo của Đảng và Nhà nước ta nói chung, công tác tuyên truyền, giáo dục cho cán bộ, chiến sĩ nói riêng về nhiệm vụ này. Theo đó, cần khẳng định đây là một trong những vấn đề quan trọng trong công tác lãnh đạo đơn vị; phải thường xuyên quán triệt chỉ thị, nghị quyết của Đảng ủy Quân sự Trung ương và Bộ Quốc phòng trong thực hiện công tác tôn giáo hiện nay như: Chỉ thị số 1006-CT/QUTW ngày 27-9-2019 của Quân ủy Trung ương “Về tiếp tục đổi mới và tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo Quân đội thực hiện công tác tôn giáo trong tình hình mới”; Chỉ thị số 18-CT/TW, ngày 10-1-2018 của Bộ Chính trị “Về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khóa IX về công tác tôn giáo trong tình hình mới”; Luật Tín ngưỡng, tôn giáo năm 2016;

Nghị định số 162/2017/NĐ-CP, ngày 30-12-2017 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Tín ngưỡng, tôn giáo,... Đồng thời, có biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp, bảo đảm cho công tác tuyên truyền, vận động quần chúng trong đơn vị, cũng như với đồng bào có đạo trên địa bàn theo đúng quan điểm, chính sách của Đảng và Nhà nước. Đối với người chỉ huy đơn vị, phải quán triệt tốt chủ trương của cấp ủy đảng, tổ chức lực lượng, triển khai giao nhiệm vụ cụ thể đến từng người, từng bộ phận và tổ chức chỉ huy đơn vị tiến hành tuyên truyền, giáo dục. Đồng thời, luôn bám sát tình hình cơ sở địa phương, kiểm tra đôn đốc đơn vị, kịp thời chấn chỉnh bổ sung những biện pháp phù hợp, phát hiện và uốn nắn những việc sai trái, những biểu hiện lệch lạc, chủ quan để chỉ đạo đơn vị thực hiện tốt công tác giáo dục, tuyên truyền.

Hai là, cấp ủy, chỉ huy các cấp phải có chương trình, kế hoạch cụ thể trong thực hiện công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ về tham gia thực hiện công tác tôn giáo.

Cấp ủy đảng, người chỉ huy phải nắm chắc tình hình tôn giáo và nhiệm vụ, khả năng thực lực của đơn vị, có nghị quyết lãnh đạo, đề ra kế hoạch chi tiết để tổ chức đơn vị thực hiện tốt việc giáo dục, tuyên truyền nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ trong tham gia thực hiện công tác tôn giáo tại địa bàn. Trong tổ chức thực hiện phải phát huy vai trò của người chỉ huy, cơ quan chức năng, của mọi cán bộ, chiến sĩ.

Cần thường xuyên bám sát chủ trương của Đảng, Nhà nước, kế hoạch, hướng dẫn về công tác tôn giáo của cấp trên cũng như chính quyền địa phương để kịp thời triển khai thực hiện. Lựa chọn, cử cán bộ, chiến sĩ tham gia

các khóa đào tạo, đào tạo lại, các lớp bồi dưỡng, cập nhật thông tin, kiến thức liên quan đến tôn giáo do các cơ quan chuyên môn tổ chức nhằm kịp thời bổ sung những kiến thức về vấn đề tôn giáo còn khuyết thiếu để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra.

Trong quá trình lãnh đạo và tổ chức thực hiện tuyên truyền, phải tăng cường công tác đôn đốc, kiểm tra, kịp thời tổ chức rút kinh nghiệm trong đơn vị, phát hiện, giải quyết các vấn đề nảy sinh trong thực hiện, bổ sung những biện pháp vào công tác tuyên truyền, giáo dục báo cáo hoặc xin ý kiến chỉ đạo của cấp trên.

Ba là, phát huy vai trò của đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên trong nâng cao nhận thức cho cán bộ, chiến sĩ về chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về công tác tôn giáo.

Để tổ chức thực hiện tốt công tác tuyên truyền, giáo dục, từng đơn vị phải có sự lựa chọn, tổ chức bồi dưỡng và sử dụng tốt đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên làm công tác tuyên truyền, giáo dục những kiến thức về công tác tôn giáo đến toàn thể cán bộ, chiến sĩ trong đơn vị. Việc lựa chọn, bồi dưỡng và sử dụng đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên này có ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng công tác giáo dục, tuyên truyền. Cho nên, đòi hỏi đội ngũ cán bộ, chiến sĩ làm công tác này không chỉ có bản lĩnh chính trị vững vàng, có phẩm chất đạo đức trong sáng, hiểu biết sâu sắc về quan điểm, chính sách tôn giáo của Đảng và Nhà nước, mà còn phải am hiểu sâu rộng các vấn đề xã hội, có năng lực và phương pháp công tác tốt, linh hoạt xử lý các tình huống xảy ra.

Ngoài ra, đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên về công tác tôn giáo còn cần có các yêu

cầu cụ thể như: Có trình độ văn hóa, năng lực công tác và phẩm chất tốt, có khả năng giao tiếp, vận động thuyết phục, nhiệt tình, chịu khó, tận tâm với công việc, không sợ khó ngại khổ, kiên trì, nhẫn nại, nhanh nhẹn, hoạt bát khắc phục khó khăn, phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ theo chức trách được phân công. Có kiến thức tuyên truyền và phong tục, tập quán ở địa phương. Là người luôn gương mẫu và tự giác chấp hành nghiêm pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Quân đội, quy định của đơn vị, nhất là kỷ luật quan hệ, tiếp xúc với nhân dân, được tất cả cán bộ, đảng viên và quân nhân khác tin nhiệm.

Sau khi đã lựa chọn được đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên về công tác tôn giáo của Đảng và Nhà nước, cần phải tạo mọi điều kiện tốt nhất để họ phát huy được vị trí, vai trò và nhiệm vụ của mình. Cùng với việc lãnh đạo, chỉ đạo tập trung thống nhất của cấp ủy đảng, chỉ huy đơn vị, phải thường xuyên hướng dẫn, bồi dưỡng kiến thức, nghiệp vụ cho bộ phận này. Thực hiện đúng tinh thần Chỉ thị số 18-CT/TW ngày 10-1-2018 của Bộ Chính trị “Về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khóa IX về công tác tôn giáo trong tình hình mới”. Trong đó, khẳng định: “Sắp xếp hợp lý, củng cố, kiện toàn tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về tôn giáo; tăng cường cán bộ làm công tác tôn giáo..., tăng cường đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ công tác tôn giáo để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ thực tiễn, nâng cao năng lực quản lý, thực thi pháp luật; bảo đảm kinh phí hoạt động và có chế độ, chính sách khuyến khích, thu hút cán bộ làm công tác tôn giáo”.

Bốn là, sử dụng đa dạng, phong phú hình thức tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận

thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ về thực hiện công tác tôn giáo.

Cần đưa các nội dung tuyên truyền, giáo dục về công tác tôn giáo của Đảng và Nhà nước vào các chương trình học tập chính trị tại đơn vị hàng năm; gắn kết giữa huấn luyện quân sự với việc giáo dục truyền thống đoàn kết dân tộc, đoàn kết quân dân, đoàn kết lương - giáo, làm rõ sức mạnh to lớn và vai trò của nhân dân (trong đó có đồng bào các tôn giáo) đối với sự nghiệp cách mạng để mọi cán bộ, chiến sĩ trong cơ quan, đơn vị thấy rõ sức mạnh của khối đại đoàn kết dân tộc là vô địch, là cội nguồn của mọi thắng lợi và cũng là cội nguồn sức mạnh và những chiến thắng của Quân đội. Từ đó, giúp cán bộ, chiến sĩ tự giác nhận thức vai trò, trách nhiệm trong thực hiện chính sách đại đoàn kết dân tộc của Đảng, Nhà nước ta.

Cần đặc biệt chú trọng sử dụng hình thức tổ chức các hoạt động diễn đàn, tọa đàm, trao đổi với chủ đề xung quanh nhận thức về công tác tôn giáo của Đảng, Nhà nước; tổ chức các cuộc thi tìm hiểu quan điểm về tôn giáo và công tác tôn giáo trong tư tưởng của các nhà kinh điển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, của Đảng và Nhà nước ta; thi tìm hiểu về truyền thống đấu tranh anh dũng của Quân đội trước các hoạt động của các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề tôn giáo phá hoại sự nghiệp cách mạng đất nước cũng như những tấm gương tiêu biểu của cán bộ, chiến sĩ Quân đội trong công tác vận động, giúp đỡ đồng bào có tôn giáo phát triển kinh tế, văn hóa,... Từ đó, khơi dậy lòng tự hào, giúp mỗi cán bộ, chiến sĩ hiểu rõ hơn về ý thức, trách nhiệm cá nhân trong tham gia thực hiện công tác tôn giáo trên cương vị, chức trách nhiệm vụ được giao.

Cần kết hợp song song giữa học tập, tuyên truyền, giáo dục nhận thức về quan điểm, chủ trương, đường lối công tác tôn giáo của Đảng, Nhà nước cho cán bộ, chiến sĩ với việc giữ nghiêm kỷ luật trong quan hệ với nhân dân, nhất là quan hệ đối với đồng bào có tôn giáo; giữ gìn truyền thống “Trung với Đảng, hiếu với dân” và hình ảnh “Bộ đội Cụ Hồ”, không ngừng bồi đắp tình cảm yêu mến, trân trọng của đồng bào cả nước nói chung, của đồng bào có tôn giáo nói riêng đối với Quân đội. Quá trình giáo dục cần sử dụng nhiều kênh thông tin, các phương tiện nghe, nhìn như: Báo chí, đài phát thanh, truyền hình, thông qua mạng xã hội, qua sinh hoạt tập trung,... với nội dung thiết thực, bổ ích để giáo dục. Phối hợp nhiều lực lượng như: Tổ chức lãnh đạo, chỉ huy, tổ chức đoàn thể, mời các chuyên gia, người giàu kinh nghiệm về công tác tôn giáo cùng tham gia tuyên truyền, giáo dục. Có như vậy, công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ về công tác tôn giáo mới thiết thực, đạt hiệu quả.

Trong sự nghiệp cách mạng của Đảng, công tác tôn giáo được xác định là nhân tố quan trọng, góp phần củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc. Tham gia thực hiện công tác tôn giáo của Đảng là một trong những nhiệm vụ hết sức quan trọng của Quân đội trong tình hình mới. Để nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ trong tham gia thực hiện công tác tôn giáo, đòi hỏi phải tiến hành một cách đồng bộ các giải pháp. Trong đó, phải luôn bám sát tình hình thực tiễn để có sự điều chỉnh một cách phù hợp. Có như vậy mới mang lại hiệu quả cao trong quá trình tổ chức thực hiện, đáp ứng yêu cầu thực tiễn công tác tôn giáo trong tình hình mới □